

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2021, 5(2): 1005-1017.

DOI: [10.26677/TR1010.2021.750](https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.750)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAşTIRMA MAKALESİ

Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Mert PASLI, Giresun Üniversitesi, Bulancak Kadir Karabaş Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Giresun, e-posta: mert.pasli@giresun.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0323-0461>

Öz

Araştırmanın amacı sakin Şehirler üzerine yazılmış lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntemi ile değerlendirmektir. Araştırmada, 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de yayımlanan tezler incelenmiştir. Veriler, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında bulunan tarama terimi kısmında “cittaslow”, “sakin Şehir”, “yavaş Şehir”, “sakin kent”, “yavaş kent” anahtar kelimeleri ile 10.11.2020-11.11.2020 tarihlerinde taranmış ve ilgili alanda toplamda 99 lisansüstü tezin yer aldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen 99 lisansüstü tezdten 5’ine çeşitli kısıtlamalardan dolayı ulaşılamamış ve 94 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırma kapsamında, tezin türü, enstitü, danışman unvanı, anabilim dalı, araştırmanın çalışıldığı üniversite, yayımlandığı yıl gibi parametreler değerlendirilmiştir. Araştırmaya konu olan verilerin analizinde yüzde ve sıklık dağılımları incelenmiş; bibliyometrik analizlerden faydalanılmıştır. Sakin Şehir kriterleri ve sakin Şehirlerle ilgili yapılan çalışmaların 2019 yılında artış gösterdiği ve birçok farklı bilim dalı tarafından konunun incelendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler, Sakin Şehir.

Makale Gönderme Tarihi: 11.01.2021

Makale Kabul Tarihi: 04.06.2021

Önerilen Atıf:

Paslı, M. M. (2021). Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2): 1005-1017.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2021, 5(2): 1005-1017.

DOI: [10.26677/TR1010.2021.750](https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.750)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Slow City

Assistant Prof. Dr. Mehmet Mert PASLI, Giresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Giresun, e-mail: mert.pasli@giresun.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0323-0461>

Abstract

This research aims to evaluate the postgraduate theses written on slow cities with bibliometric analysis method. The research analyzed theses which were published in Turkey between 2010-2020. The data were included in the search term section of the YÖKTEZ database with the keywords such as "cittaslow" and similar terms were scanned on the dates of 10.11.2020 and 11.11.2020 and it was established that there was a total of ninety-nine postgraduate theses in the related field. Ninety-four postgraduate thesis were analyzed as, because of some restrictions, five theses could not be accessed. The type of thesis, the institute, the title of the advisor, the department, the university where the research took place and the year it was published were evaluated within the scope of parameters. To analyze the data which was the subject of the study, percentage and frequency distributions were examined; bibliometric analysis was used. It was concluded that the studies on slow city criteria and on slow cities increased in 2019 and it was researched by many different departments.

Keywords: Bibliometric Analyze, Post Graduate Theses, Slow City.

Received: 11.01.2021

Accepted: 04.06.2021

Suggested Citation:

Paslı, M. M. (2021). Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Slow City, *Journal of Turkish Tourism Research*, 5(2): 1005-1017.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Küreselleşmeyle beraber kentler, hızlı hareket edilen, insanların daha hızlı çalışmaları için tasarlanan, tüketimin üretimden fazla olduğu yaşam alanları haline dönüşmüştür. Söz konusu bu dönüşüm, insanları daha hızlı yemek yemeye, daha hızlı alışveriş yapmaya, tempolu bir koşuşturmaya itmektedir. Sağlıksız ve hızlı tüketilen yiyecekler, kentleşmenin oluşturduğu hava kirliliği, trafik, yalnızlık, insanların sağlıklarını olumsuz biçimde etkilemekte; depresyon, kalp rahatsızlıkları ve kanser gibi çeşitli hastalıklara neden olmaktadır. Hayatı yaşamak için zamanı olmayan, koşuşturmaca içerisinde ayakta hızlı bir şekilde kahvesini, yemeğini tüketen, komşularını ve çevresini tanımayan modern insan modelinin sürdürülebilir olmadığı ve dolayısıyla kentlerin de sürdürülemez olduğu yadsınamaz bir gerçektir (www.cittaslowturkiye.org). Ayrıca, son yıllarda kitle turizmin sonucu olarak deniz kenarlarında yaşanan çarpık kentleşme ve yoğun betonlaşma, taşıma kapasitelerinin aşılması, sadece tüketime yönelik yaşam kalıplarının oluşması ve şehirleşmenin sonucu olarak doğaya kaçış, dinlenme isteği gibi birçok neden turistik tercihlerde önemli değişikliklerin yaşanmasına sebep olmuştur. Sakin şehirler de bu değişen tatil anlayışına yönelik en önemli alternatiflerden biri olarak görülmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 168-169).

Büyük şehirlere alternatif olarak küçük şehirlerde, kendini ait hissetmek, işbirliği, katılım ve sosyal refah gibi unsurların ön plana çıkması ile yöre halkının yaşam kalitesini iyileştirmek, sakin bir yaşam sürmeleri için imkân oluşturmak, yöresel değer ve kültürleri gün yüzüne çıkarmak ve korumak, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla “yavaş” felsefesi ortaya çıkmıştır (Akman, Akman ve Karakuş, 2018: 66). Yavaş hareketi, tüketim alışkanlıkları, kültürlerin aynışması ve yerel farklılıkların yok olmaya yüz tutmasının ardından başlayan ve hızlı bir şekilde dünyaya yayılan uluslararası bir harekettir. İlk zamanlar yavaş yemek hareketi (Slow Food) ile başlayan hareket, sonrasında kentleri de içine alan sakin şehir hareketi (Cittaslow) ile devam etmiştir (Çağay ve Örs, 2019: 41). Cittaslow, İtalyanca şehir anlamına gelen “citta” ve İngilizce yavaş anlamını ifade eden “slow” kelimelerinin birleşiminden meydana gelmekte ve literatürde “yavaş şehir, sakin şehir, yavaş kent, sakin kent” kelimeleri ile ifade edilmektedir.

Cittaslow sembolü, yavaşlık ve dinlenmeyi temsil eden salyangozdur. Salyangoz, yol alabilmek için zaman harcar, yavaş hareket eder, acele etmez ve evini yanında taşır. Aynı zamanda salyangoz, akıl ve ağırbaşlılığı da ifade etmektedir (Keskin, 2015: 63). Cittaslow felsefesi hayatın, tat alınacak bir şekilde yaşanılmasını savunmaktadır. Cittaslow hareketi, bireylerin birbirleri ile iletişim kurup sosyalleşebilecekleri, gelenek ve göreneklerine, el sanatlarına, doğasına sahip çıkan, kendine yeten, alt yapı sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, sürdürülebilir ve teknolojinin kolaylıklarından yararlanan kentleri ifade etmektedir (www.cittaslowturkiye.org).

Son dönemlerde gündemin en önemli konularından birisi küreselleşmenin etkileri ve etkilediği alanlara getirilebilecek alternatif çözüm önerileridir (Çağay ve Örs, 2019: 1). Cittaslow, küreselleşmenin sonucu olarak görülen şehirlerin ve şehir hayatı yaşayanların birbirine benzemesini ve yerel yaşam özelliklerinin unutulmasını engellemeyi hedeflemektedir. Sakin şehirler, küreselleşmenin yarattığı aynı standart ve kalıplara ait yapılara sahip olmak istememekte ve kendilerine özgü yerel özelliklerini koruyarak dünya sahnesinde yer almayı arzu etmektedir. Doğal yapıyı güçlendirmekle beraber, küresel ekonomide yer alan “büyük balık küçük balığı yutar” felsefesine karşı örgütlenmeyi amaçlamaktadır (Görkem ve Öztürk, 2014: 12-13). Sakin şehir ağına katılım göstermek isteyen şehir yönetimlerinin Cittaslow felsefesine uygun olması gerekmektedir. Sakin şehir olabilmek için 72 kriter bulunmaktadır. Bu kriterler; Enerji ve Çevre Politikaları, Altyapı Politikaları, Kentsel Yaşam Politikaları, Tarımsal, Turistik, Esnaf ve

Zanaatkârlara Yönelik Politikalar, Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim Politikaları, Sosyal Uyum ve Ortaklıklar başlıkları altında yer almaktadır (www.cittaslow.org).

Türkiye’de turistik çekim merkezlerinin yoğun olarak şehir merkezlerinde bulunması, şehir merkezlerinden uzak alanların turizm sektöründen yeteri kadar pay alamamasına neden olmaktadır (Büyükşalvarcı, Şapçılar ve Tuncel, 2018: 82). Artan rekabet ile birlikte ülke yönetimleri ülkeyi bir bütün olarak değil, ülkenin sahip olduğu her bölgenin birer destinasyon olarak pazarlanmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir. Dolayısıyla ülkeler sahip oldukları şehirleri turistik açıdan pazarlamaktadır (Giritlioğlu ve Avcıkurt, 2010: 74).

Sakin şehirler, nüfus yoğunluğu az olan ve önemli turizm veya ticaret bölgeleri içerisinde bulunmayan destinasyonlar açısından bölgelerini, ulusal ve evrensel ölçekte tanıtmakta ve destinasyonların diğer destinasyonlarla rekabet edebilmelerini sağlayan önemli bir fırsat olarak görülmektedir (Öztürk ve Güral, 2014: 88). Bu bağlamda, sakin şehir kriterlerinin yerel yönetimler tarafından destinasyonlara uygulanması, şehir merkezlerinden uzak alanların turistik açıdan gelişmesine, marka değeri kazanmasına ve pazarlanmasına fayda sağlayacaktır.

İtalya’da başlayan yavaş hareketi önce Avrupa’da daha sonra dünyada karşılık bulmuş, Türkiye’de ise batı şehirlerinde başlayan ilgi diğer bölgelere doğru yayılım göstermiştir. Türkiye’deki tüm bölgelerin kendine özgü özelliklere, coğrafi yapıya, iklime, kültüre, coğrafi ve beşeri çeşitliliklere sahip olması, Türkiye’nin yavaş turizm için zengin kaynaklara sahip olduğu sonucunu doğurmaktadır (Türkmendağ, 2020: 10). Dünya’da 30 ülkede toplamda 272 sakin şehir bulunmaktadır. Türkiye’de 18 kent sakin şehir unvanını almıştır. Türkiye’de bulunan 18 sakin şehir Tablo 1’de gösterilmektedir (www.cittaslow.org);

Tablo 1. Türkiye’deki Sakin Şehirler

Ahlat (Bitlis)	Mudurnu (Bolu)
Akyaka (Muğla)	Perşembe (Ordu)
Eğirdir (Isparta)	Şavşat (Artvin)
Gerze (Sinop)	Seferihisar (İzmir)
Gökçeada (Çanakkale)	Taraklı (Sakarya)
Göynük (Bolu)	Uzundere (Erzurum)
Güdül (Ankara)	Vize (Kırklareli)
Halfeti (Şanlıurfa)	Yalvaç (Isparta)
Köyceğiz (Muğla)	Yenipazar (Aydın)

Türkiye’nin ilk sakin şehri, 2009 yılında Seferihisar ilçesi olmuştur. İç Anadolu bölgesinin ilk, Türkiye’nin 2020 yılı itibarıyla 18. ve son seçilen sakin şehri ise Ankara’nın Güdül ilçesi olmuştur.

Türkiye’de bulunan sakin şehirlerin buldukları bölgelere göre farklılık göstermesi, farklı sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerinde olması, sakin şehirleri yöneten belediye yönetimlerinin farklı siyasi partileri kapsamaları özgün ve olumlu yönleridir. Bu hareketin sürdürülebilir olması için yerel halkın desteğinin alınması oldukça önemlidir (Çiçek ve Sarı, 2018: 194).

Sakin şehirlere olan ilgi sadece yerel yönetimlerle sınırlı kalmamış, akademik alanda da sakin şehirlere yoğun bir ilgi bulunmaktadır. Bu alanda yayımlanan lisansüstü tezlerin sakin şehirlerin ayrıntılı bir şekilde incelenmesine ve durum tespiti yapılmasına imkân sağladığı hatta sakin şehirlerin tanıtımını yaptığı söylenebilir.

Bilimsel araştırmalar, -ideal olarak- kendisinden önce yapılan çalışmaların devamı, sonraki çalışmaların ise öncülüdür. Dolayısıyla bilimsel süreçlerin izlenmesi, belirli bir disiplinde sürdürülen çalışmaların bir bütün olarak incelenmesi, geçmiş eğilimlerin tespit edilip, geleceğe

yönelik yol haritalarının belirlenmesi ve bilimsel süreçlerin izlenmesi yönünden önem taşımaktadır (Aksöz ve Yücel, 2020: 391).

Lisansüstü tezler ile ilgili yapılan bibliyometrik çalışmaların farklı birçok alanda gerçekleştirildiği görülmektedir. Beşel (2017), maliye alanında yapılmış; Coşkun ve Tabak (2017), örgütsel davranış konulu; Çelikkaya (2018), Isparta ili üzerine yazılmış; Kavakcı ve Yardımcioglu (2018), İbn Haldun üzerine yapılmış; Teceren (2019), kadın konusu üzerine yazılmış; Duran ve Çelikkaya (2019), Türkiye’de lojistik üzerine yapılmış, Batur ve Özcan (2020), eleştirel düşünme üzerine yazılan; Dilek, Keskingöz ve Güney (2020) ise Türkiye’de rekabet gücü ve rekabet avantajı konularında yazılmış lisansüstü tezlerini bibliyometrik açıdan incelemiştir.

Lisansüstü tezler kapsamında, turizm ile ilgili yapılmış bibliyometrik çalışmalar da oldukça çeşitlidir. Turizm alanında yazılan lisansüstü tezleri (Tayfun, Güral Küçükergin, Aysen, Eren ve Özekici, 2016; Civelek Oruç ve Türkay, 2017; Büyükşalvarcı ve Keleş, 2019), gastronomi ve mutfak sanatları anabilim dallarında yayınlanan tezleri (Şahin, Akdağ, Çakıcı ve Onur, 2018), turizm alanında yiyecek ve içecek ile ilgili lisansüstü tezleri (Tayfun, Ülker, Gökçe, Tengilimoğlu, Sürücü ve Durmaz, 2018), turizm alanında yazılmış olan gastronomiye ilişkin tezleri (Sünnetçioğlu, Yalçınkaya, Olcay ve Mercan, 2017), kültürel miras konulu lisansüstü tezleri (Toksöz ve Birdir, 2016), sürdürülebilir turizm konulu lisansüstü tezleri (Güdü Demirbulat ve Tetik Dinç, 2017), tarım turizmüne yönelik hazırlanan lisansüstü tezleri (Akkaşoğlu, Akyol, Ulama ve Zengin, 2019), termal turizm konulu lisansüstü tezleri (Oğuzbalaban, 2019), turizm rehberliği alanındaki lisansüstü tezleri (Zengin ve Atasoy, 2020), kadın ve turizm konulu lisansüstü tezleri (Bahtiyar Sarı ve Akıncı, 2020), boş zaman ve rekreasyon konulu tezleri (Yersüren ve Özel, 2020), bibliyometrik açıdan incelenmiştir. Bu örnekleri artırmak mümkündür.

Araştırmada, sakin şehir konulu lisansüstü tezlerin mevcut durumunu tespit etmek ve süreç içerisindeki gelişimi gösterilerek, gelecekte bu konu üzerinde çalışma yapmak isteyen araştırmacılara fayda sağlaması hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Bibliyometri; “Belirli bir alandaki yayınların özelliklerinin nicel analizlerle belirlenmesini ve bu alandaki yayınların bilimsel geçmişi ve mevcut durumu hakkında çıkarımda bulunmayı amaçlayan bir araştırma yöntemidir” (Yolal, 2016: 89). Bilimsel araştırmaların gelişim sürecinin ayrıntılı bir biçimde incelenmesine olanak tanıdığı için, bibliyometrik çalışmalara olan ilgi artış göstermiştir (Aydın ve Aksöz, 2019: 616). Bibliyometrik çalışmalar, çeşitli bilim alanlarında gerçekleştirilen araştırmaların mevcut durumu hakkında bilgi sahibi olmak ve söz konusu araştırmaların süreç içerisindeki gelişimini ortaya koymak adına gerçekleştirilmiş hem yazın hem de araştırmacılar için önemli çalışmalardır (Zengin ve Atasoy, 2020: 978).

Araştırmada, Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan, sakin şehir kavramı ve kriterleri hakkında gerçekleştirilmiş lisansüstü tezlerin bibliyometrik çerçevede incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan araştırma soruları şu şekildedir:

- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin türe göre dağılımı nasıldır?
- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?
- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin yıllar itibariyle dağılımı nasıldır?
- Sakin şehir konulu yayımlanan lisansüstü tezlerin danışmanlarının unvanlarına göre dağılımı nasıldır?

Sakin şehir konulu tezlerin taranması, YÖK TEZ veri tabanında bulunan tarama terimi kısmına "cittaslow", "sakin şehir", "yavaş şehir", "sakin kent", "yavaş kent" kelimeleri girilerek ve aranacak alan kısmı "tez adı", izin durumu "tümü", tez türü "tümü" şeklinde işaretlenerek gerçekleştirilmiştir. 10.11.2020 ve 11.11.2020 tarihlerinde YÖK Tez Merkezi kayıtlarında yapılan tarama sonucunda söz konusu başlıklar ile ilgili toplamda 99 lisansüstü tezin yer aldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bu 99 lisansüstü tezenin 5'ine paylaşım kısıtlamasından dolayı ulaşılamamış ve 94 lisansüstü tez araştırmaya tabi tutulmuştur. Araştırma kapsamında ulaşılan ilk lisansüstü tezin 2010 yılı ve son lisansüstü tezin 2020 yıllarına ait olmasından kaynaklı olarak 2010-2020 yılları arasındaki bütün lisansüstü tezler araştırma kapsamında ele alınmıştır.

Lisansüstü eğitimi, yüksek lisans ve doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimi kapsamaktadır (Resmi Gazete, 1981: 17506). Araştırma kapsamında ise lisansüstü eğitiminin bir parçası olan lisansüstü tezler bibliyometri yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma kapsamında anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri gibi katılımcıların verilerinin toplanmasını gerektiren bir yöntem kullanılmadığı için etik kurul onayı alınmamıştır.

Lisansüstü tezler, tezin türü, enstitü, danışman unvanı, anabilim dalı, araştırmanın çalışıldığı üniversite, yayımlandığı yıl gibi parametreler kapsamında araştırılmıştır. Belirlenen bu parametreler kodlanarak SPSS istatistik programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Cittaslow kelimesi Türkiye'deki yapılan çalışmalarda "sakin şehir", "yavaş şehir", "sakin kent", "yavaş kent" olarak ifade edilmiştir. Çalışmada, anlam karışıklığını gidermek açısından "sakin şehir" terimi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamında incelenen 94 lisansüstü tez ile ilgili frekans ve yüzde dağılımları aşağıda yer alan tablolarda ayrıntılı bir şekilde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 2. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tez Türü	f	%
Yüksek Lisans	77	81,9
Doktora	16	17,0
Sanatta Yeterlilik	1	1,1
Toplam	94	100,0

Araştırmada incelenen 94 tezin, %81,9'u yüksek lisans tezi, %17'si doktora tezi ve %1'i ise sanatta yeterlilik tezidir. Sakin şehir konulu lisansüstü tezlerin daha çok yüksek lisans düzeyinde incelendiği görülmektedir.

Tablo 3. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	f	%
Fen Bilimleri Enstitüsü	26	27,6
Sosyal Bilimler Enstitüsü	62	66,0
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	3	3,2
Güzel Sanatlar Enstitüsü	1	1,1
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	2	2,1
Toplam	94	100,0

Sakin şehir konusunda yayımlanan tezlerin enstitülere göre dağılımı incelendiğinde; %66'lık oran ile en fazla tezin Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı anabilim dalları tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nü, %27,7'lik oran ile Fen Bilimleri Enstitüsü takip etmektedir. Ayrıca tezlerin, %3,2'si Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne, %2,1'i Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne, %1,1'i ise Güzel Sanatlar Enstitüsü'ne bağlı programlarda yayımlanmıştır.

Tablo 4. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	f	%
Bina Bilgisi Anabilim Dalı	1	1,1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	2	2,1
Çevre Bilimleri Anabilim Dalı	2	2,1
Endüstri Ürünleri Tasarımı Anabilim Dalı	1	1,1
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı	1	1,1
Gayrimenkul Geliştirme, Kentsel Dönüşüm ve Planlama Anabilim Dalı	2	2,1
Grafik Anabilim Dalı	1	1,1
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Anabilim Dalı	1	1,1
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı	1	1,1
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı	2	2,1
İktisat Anabilim Dalı	2	2,1
İşletme Anabilim Dalı	6	6,4
İşletme Yönetimi Anabilim Dalı	1	1,1
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	13	13,8
Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler	2	2,1
Kentsel Yenileme Anabilim Dalı	1	1,1
Maliye Anabilim Dalı	1	1,1
Mimarlık Anabilim Dalı	8	8,5
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı	9	9,6
*Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Anabilim Dalı	1	1,1
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	6	6,4
Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı	1	1,1
Sosyoloji Anabilim Dalı	7	7,4
Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı	2	2,1
*Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı	12	12,8
*Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı	2	2,1
*Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı	3	3,2
*Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı	2	2,1
Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı	1	1,1
Toplam	94	100,0

Tablo 5. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Sıra	Üniversite	f	%
1	Adnan Menderes Üniversitesi	1	1,1
2	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1,1
3	Akdeniz Üniversitesi	1	1,1
4	Aksaray Üniversitesi	1	1,1
5	Anadolu Üniversitesi	2	2,1
6	Ankara Üniversitesi	3	3,2
7	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1	1,1
8	Atatürk Üniversitesi	4	4,3
9	Atılım Üniversitesi	3	3,2
10	Balıkesir Üniversitesi	1	1,1
11	Bartın Üniversitesi	1	1,1
12	Batman Üniversitesi	1	1,1
13	Beykent Üniversitesi	1	1,1
14	Bursa Uludağ Üniversitesi	3	3,2
15	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	5	5,3
16	Çukurova Üniversitesi	2	2,1
17	Dokuz Eylül Üniversitesi	3	3,2
18	Dumlupınar Üniversitesi	2	2,1
19	Düzce Üniversitesi	1	1,1
20	Ege Üniversitesi	3	3,2
21	Gazi Üniversitesi	5	5,3
22	Gaziantep Üniversitesi	2	2,1
23	Giresun Üniversitesi	1	1,1
24	Hacettepe Üniversitesi	2	2,1
25	Harran Üniversitesi	1	1,1
26	İnönü Üniversitesi	2	2,1
27	İstanbul Üniversitesi	1	1,1
28	İstanbul Teknik Üniversitesi	1	1,1
29	İstanbul Ticaret Üniversitesi	2	2,1
30	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	1	1,1
31	Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	4,3
32	Kastamonu Üniversitesi	1	1,1
33	Kırıkkale Üniversitesi	1	1,1
34	Kırklareli Üniversitesi	1	1,1
35	Kocaeli Üniversitesi	1	1,1
36	Mersin Üniversitesi	1	1,1
37	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	6	6,4
38	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	1,1
39	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1,1
40	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	3	3,2
41	Pamukkale Üniversitesi	1	1,1
42	Sakarya Üniversitesi	1	1,1
43	Selçuk Üniversitesi	4	4,3
44	Süleyman Demirel Üniversitesi	4	4,3
45	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	1,1
46	Trakya Üniversitesi	1	1,1
47	Uşak Üniversitesi	1	1,1
48	Yıldız Teknik Üniversitesi	2	2,1
*	Selçuk Üniversitesi-Hacettepe Üniversitesi (*Ortak Yürütülen Program)	1	1,1
Toplam		94	100,0

Hazırlanan tezler anabilim dalları çerçevesinde incelendiğinde, farklı anabilim dallarında hazırlandığı görülmektedir. Sakin şehirleri en çok inceleyen anabilim dallarından biri olarak Turizm ile ilgili *(Turizm İşletmeciliği, Turizm İşletmeciliği Eğitimi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği gibi) anabilim dallarının olduğu söylenebilir. Ancak sakın şehir konusunun Kamu Yönetimi, Peyzaj Mimarlığı, Mimarlık, Sosyoloji, İşletme gibi birçok farklı anabilim dalında da incelendiği tespit edilmiştir. Sakin şehirleri konu alan lisansüstü tezlerin çeşitli anabilim dallarında incelenmesi konunun farklı bilimsel açılarından araştırıldığını da göstermektedir.

Türkiye’de sakın şehir konulu tezlerin 48 farklı üniversitede hazırlandığı tespit edilmiştir. Söz konusu başlık ile en fazla tezin yayımlandığı üniversite, %6,4’lük oran ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’dir. 94 tezin 6’sı Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde hazırlanmıştır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’ni, %5,3’lük oran ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi yayımlanan 5’er tez ile takip etmektedir. Sakin şehir konulu tezlerin farklı coğrafi bölgelerde bulunan birçok üniversitede lisansüstü tezi olarak incelenmesi dikkat çekicidir.

Tablo 6. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	f	%
2010	2	2,1
2011	1	1,1
2012	7	7,4
2013	4	4,3
2014	4	4,3
2015	4	4,3
2016	10	10,6
2017	9	9,6
2018	14	14,9
2019	33	35,1
2020	6	6,4
Toplam	94	100,0

İlk sakın şehir konulu lisansüstü tezi 2010 yılında yazılmıştır. Bu tarihten itibaren sürekli olarak her yıl sakın şehirleri konu alan lisansüstü tezlerin hazırlandığı görülmektedir. Sakin şehirlerle ilgili yayımlanmış lisansüstü tezlerin, 2010 yılında başlamasının nedeni; Türkiye’nin ilk sakın şehri olan Seferihisar’ın, 2009 yılında bu unvanı almasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yayımlanan tezlerin yayımlandığı yıllara göre dağılımı incelendiğinde ise; %35,1’lik oran ile en fazla tezin 2019 yılından yayımlandığı görülmektedir. 2019 yılını, %14,9’luk oran ile 2018 yılı ve %10,6’lık oran ile de 2016 yılı takip etmektedir.

Tablo 7. Sakin Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Unvanı	f	%
Öğretim Görevlisi	1	1,1
Dr. Öğretim Üyesi	18	19,1
Doçent Dr.	40	42,6
Prof. Dr.	35	37,2
Toplam	94	100,0

Tablo 7 incelendiğinde sakin şehir ile ilgili lisansüstü çalışmalara ağırlıklı olarak Doçent Dr. (% 42,6) ve Profesör (% 37,2) unvanlı akademisyenlerin danışmanlık yaptıkları tespit edilmiştir.

Şekil 1. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimelerin Kelime Bulutu Gösterimi

Şekil 1'e göre sakin şehri konu alan tezlerde kullanılan anahtar kelimeler incelendiğinde en sık kullanılan anahtar kelimenin "Cittaslow" olduğu, bu ifadeyi ise sırasıyla "Yavaş Şehir", "Sakin Şehir", "Sürdürülebilirlik", "Seferihisar" ve "Küreselleşme" ifadelerinin takip ettiği görülmektedir. Seferihisar destinasyonunun anahtar kelimelerde öne çıkması, destinasyonun yayımlanan tezlerde en sık araştırılan sakin şehir olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

SONUÇ

Geçmişten günümüze artan rekabet koşulları, teknolojik gelişmeler ve hızla gelişen şehir hayatı, tüm turizm paydaşlarında olduğu gibi destinasyonları yöneten yerel yöneticiler başta olmak üzere turizm ile bağlantılı birçok kurum için daha zorlu bir hale gelmiştir. Destinasyonların tüm turizm paydaşları ile birlikte daha fazla turist kendi destinasyonunu tercih etmesi için daha iyi bir yönetim ve stratejik planlamaya ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Sakin şehirlerin, uluslararası sahip olduğu marka değerini doğru yönetim ve planlamayla bütünleştirerek kullanması destinasyonların artan rekabet ortamında fayda sağlayacağı stratejilerden biri olabilir. Dolayısıyla yerel yönetimler turizm sektöründen daha fazla pay almak için stratejiler geliştirmektedir. Son zamanlarda oldukça yaygınlaşan festivaller, şenlikler, kardeş şehir uygulamalarının yanı sıra sakin şehir unvanı almak bu stratejilerden biri olmaya başlamıştır. Bu stratejiler doğrultusunda, Türkiye'de sakin şehirlerin artış göstermesi de akademik anlamda sakin şehirlere olan ilgiyi artırmaktadır.

Araştırma kapsamında sakin şehirleri konu alan lisansüstü tezler incelendiğinde, çeşitli anabilim dalı ve üniversiteler tarafından hazırlandığı görülmektedir. Özellikle çeşitli anabilim dalları tarafından incelenen sakin şehir konusunun birçok farklı açıdan incelendiği söylenebilir. Disiplinler arası çalışmaların ve farklı bakış açılarının sakin şehir konusunu araştırması, gelecekte akademik alanda yapılan çalışmaların çeşitlendirilmesine ve sonuçların karşılaştırılmasına olanak sağlayacaktır. Ayrıca Türkiye'de sakin şehir konulu lisansüstü tezlerin 48 farklı üniversitede hazırlandığı tespit edilmiştir. Söz konusu üniversitelerin yedi farklı coğrafi bölgede yer alması, Türkiye'nin tüm coğrafi bölgelerinde sakin şehir konulu lisansüstü tez çalışmalarının

yapıldığını göstermektedir. 7 coğrafi bölgede en az bir sakin şehrin bulunması, konunun farklı üniversiteler tarafından incelenmesine sebebiyet verdiği düşünülmektedir. Türkiye’de yapılan çalışmalarda gerek alanyazın incelemesinde gerekse de tezlerin taranmasında “Cittaslow” kelimesinin; “Sakin Şehir”, “Yavaş Şehir”, “Sakin Kent”, “Yavaş Kent” olarak ifade edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu kavramsal çeşitlilik hakkında araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin, ilk olarak 2010 yılında yayımlanmasının nedeni; Türkiye’nin ilk sakin şehri olan Seferihisar’ın, 2009 yılında bu unvanı almasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan anahtar kelimeler içerisinde Seferihisar’ın ilk beşte ve en fazla incelenen destinasyonların başında yer alması da yine aynı sebepten kaynaklandığı söylenebilir. Buna karşın Ahlat, Güdül ve Köyceğiz gibi sakin şehirlerde, sakin şehri konu alan ve araştırma kapsamında sadece o destinasyonu örneklem alan herhangi bir lisansüstü tezine rastlanılamamıştır. Bunun sebebi ise bu destinasyonların 2019 ve 2020 yıllarında sakin şehir olması gösterilebilir. Sakin şehir olmayan bazı destinasyonlarla ilgili de çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; Orhaneli – Bursa, Niksar – Tokat, Buldan – Denizli, Harput – Elazığ ve Tirebolu – Giresun gibi farklı birçok destinasyonun sakin şehir adaylığını ya da potansiyelini konu alan lisansüstü tezlerine ulaşılmıştır. Gelecek araştırmalarda da sakin şehir kriterleri baz alınarak farklı destinasyonlar üzerine çalışmalar yapılabilir. Sakin şehir konulu lisansüstü tezlerin ve diğer akademik çalışmaların sakin şehir unvanı almak isteyen destinasyonlara katkıda bulunacağı ifade edilebilir.

Bu araştırmada, sakin şehir konulu lisansüstü tezlerin mevcut durumu ve süreç içerisindeki gelişimi incelenmiştir. Gelecekte araştırmacılar tarafından ilgili konuyu araştıran makalelerin, kitapların, bildirilerin ve diğer kaynakların incelendiği farklı bibliyometrik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaşoğlu, S., Akyol, C., Ulama, Ş. ve Zengin, B. (2019). Tarım Turizmine Yönelik Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(2), 1193-1218.
- Akman, E., Akman, Ç. ve Karakuş, M. (2018). Yavaş Şehir Kriterleri Çerçevesinde Seferihisar Belediyesinin Faaliyetlerinden Yerel Halkın Memnuniyet Düzeyi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 65-84.
- Aksöz, E. O. ve Yücel, E. (2020). Engelli Turizmi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 388-404.
- Aydın, B. ve Aksöz, E. O. (2019). Destinasyon Alanında Yayınlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(1), 615-636.
- Bahtiyar Sarı, D. ve Akıncı, Z. (2020). Kadın ve Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 557-566.
- Batur, Z. ve Özcan, H. Z. (2020). Eleştirel Düşünme Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(2), 834-854.
- Beşel, F. (2017). Türkiye’de Maliye Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2003-2017), *International Journal of Public Finance*, 2(1), 27-62.
- Büyükşalvarcı, A. ve Keleş, H. (2019). Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Açısından İncelenmesi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(4), 2758-2773.

Büyükşalvarcı, A., Şapçılar, M. C. ve Tuncel, M. (2018). Yerel Çekiciliklerin Turizmde Kazandırılmasına İlişkin Tutumlar; Turizm Paydaşları Üzerine Bir Araştırma, *Journal of Recreation and Tourism Research*, 5(1), 79-88.

Civelek Oruç, M. ve Türkay, O. (2017). Turizmi Konu Alan Lisansüstü Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi, *International West Asia Congress of Tourism Research (IWACT)* 28.09-01.10 2017, Van, Türkiye, ss: 251-258.

Çoşkun, H. E. ve Tabak, A. (2017). Örgütsel Davranış Çalıştığımızda Aslında Ne Çalışıyoruz? Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerinden Bir Değerlendirme, *İş ve İnsan Dergisi*, 4(2), 101-111.

Çağay, A. ve Örs, H. (2019). *Uluslararası Turizmde Yavaş Şehir: Seferihisar Örneği*, İstanbul: Beta.

Çelikkaya, S. (2018). Isparta Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir İnceleme, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(32), 143-155.

Çiçek, D. ve Sarı, Y. (2018). Yerel Halkın Turizmde Olan Desteği: Türkiye’deki Sakin Şehirler Üzerine Bir Araştırma, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29(2), 185-196.

Dilek, S., Kesgingöz, H. ve Güney, O. (2020). Türkiye’de Rekabet Gücü ve Rekabet Avantajı Konularındaki Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Profili (2000-2018), *Econder International Academic Journal*, 4(1), 6-25.

Duran, G. ve Çelikkaya, S. (2019). Türkiye’de Lojistik Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *GÜ İslahiye İİBF Uluslararası E-Dergi*, 3(3), 152-167.

Giritlioğlu, İ. ve Avcıkurt, C. (2010). Şehirlerin Turistik Bir Ürün Olarak Pazarlanması, Örnek Şehirler ve Türkiye’deki Şehirler Üzerine Öneriler (Derlemeden Oluşmuş Bir Uygulama), *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 74-89.

Görkem, O. ve Öztürk, Y. (2014). Gastronomic Reflections of Cittaslow Movement on Local Cuisine: The Case Study of Seferihisar (İzmir, Turkey), *TURIZAM*, 18(1), p: 11-21.

Güdü Demirbulat, Ö. ve Tetik Dinç, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 20-30.

<https://cittaslowturkiye.org/#cittaslow>, Erişim Tarihi: 05.07.2020.

https://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/it/page/files/774/cittaslow_list_december_2020.pdf, Erişim Tarihi: 08.07.2020.

Kavakcı, S. ve Yardımcıoğlu, F. (2018). Türkiye’de İbn Haldun Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(2), 317-341.

Keskin, E. B. (2015). *Yavaş Şehir* (2. Baskı), Bursa: Uludağ Yayınları.

Oğuzbalaban, G. (2019). Termal Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4): 1012-1027.

Öztürk, Y. ve Güral, F. N. (2014). Yavaş Şehir Olma Sürecinde Yerel Yönetimlerin Karşılaştığı Problemler: Vize İlçesi Örneği, *Eko-Gastronomi Dergisi*, 1(1), 87-101.

Resmi Gazete, (1981). Sayı: 17506, (Değişiklik birinci cümle: 19/11/2014 – 6569 / 25. madde), <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2547&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 15.12.2020.

- Sezgin, M. ve Ünüvar, Ş. (2011). *Yavaş Şehir Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde*, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Sünnetçioğlu, A., Yalçınkaya, P., Olcay, M. ve Mercan, Ş. O. (2017). Turizm Alanında Yazılmış Olan Gastronomiye İlişkin Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 345-354.
- Şahin, E., Akdağ, G., Çakıcı, C. ve Onur, N. (2018). Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dallarında Yayınlanan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(Ek 1), 30-41.
- Tayfun, A., Gural Küçükergin, F., Aysen, E., Eren, A. ve Özekici, Y. K. (2016). Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz, *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1, 50-69.
- Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç. ve Durmaz, M. (2018). Turizm Alanında Yiyecek ve İçecek ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 523-547.
- Teceren, E. (2019). Türkiye’de Kadın Konusu Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi (2008-2018), *İşletme Bilimi Dergisi*, 7(2), 499-530.
- Toksöz, D. ve Birdir, K. (2016). Turizm Alanyazında Kültürel Mirasla İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili (2006-2015), *V. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu - I. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu 22-23.04.2016*, Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs, ss: 76-88.
- Türkmendağ, T. (2020). *Yavaş Şehirler ve Alternatif Turizm*, F. Başar ve T. Türkmendağ (Ed.), *Yavaş Şehirler ve Alternatif Turizm* içinde (1-13), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yersüren, S. ve Özel, Ç. H. (2020). Boş Zaman ve Rekreasyon Konulu Tezler Üzerine Bibliyometrik Bir Çalışma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1139-1159.
- Yolal, M. (2016). *Turizm Araştırmalarında Örnekleme, Bibliyometrik Bir Araştırma*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Zengin, B. ve Atasoy, B. (2020). Turizm Rehberliği Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Çerçevesi, *Alanya Akademik Bakış Dergisi*, 4(3), 975-992.